

PAMIĘCI MGR ANNY RUDNICKIEJ I DR MED. KRYSZTYNY DŁUŻNIEWSKIEJ

Dnia 28.09.2015 r. na Wydziale Farmaceutycznym UJ w Krakowie odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych. Na początku spotkania przewodniczący Oddziału prof. UJ dr hab. Henryk Bartoń poprosił zebranych o minutę ciszy, celem uczczenia pamięci ostatnio zmarłych członków Krakowskiego Oddziału PTNŻ, mgr **Anny Rudnickiej** i dr med. **Krystyny Dłużniewskiej**. W krótkich wystąpieniach przypomniano sylwetki dwóch niezwykle osób, zaangażowanych w badania i popularyzację zagadnień dotyczących żywienia ludzi.

Mgr Helena Ciborowska wiceprezes Zarządu Głównego PTD (1985–2013) przybliżyła słuchaczom osobę mgr Anny Rudnickiej, założycielki i długoletniego Prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Dietetyki.

Następnie prof. dr hab. Zofia Zachwieja przewodnicząca Oddz. Krakowskiego PTNŻ (2001–2008), kierownik Zakładu Bromatologii UJ CM (1985–2006) przedstawiła dokonania i rolę dr Krystyny Dłużniewskiej w kształtowaniu zasad żywienia dzieci i dorosłych. Dr Krystyna Dłużniewska była członkiem–założycielem Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych i jego krakowskiego Oddziału (1980 r.), którego przez 2 kadencje była przewodniczącą. Kierowała Zakładem Higieny Akademii Medycznej w Krakowie (obecnie Zakład Higieny i Dietetyki UJ CM), była wielokrotnie wybierana na członka Komitetu Żywienia Człowieka PAN (Roman Lutyński, „Kierunki rozwoju Krakowskiej Szkoły Higieny”. *Analecta: studia i materiały z dziejów nauki* 4.1(7) (1995): 121-127; <http://www.zhid.wl.cm.uj.edu.pl/historia>).

Działalność obu tych niezwykle osób pozostaje szczególnie widoczna obecnie i owocuje w ciągłym rozwoju dziedziny zajmującej się prawidłowym żywieniem ludzi, a Ich osobowości inspirowały i w dalszym ciągu budują postawy następnych pokoleń.

W imieniu Zarządu Krakowskiego Oddziału
Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych
dr hab. Henryk Bartoń

WSPOMNIENIE O MGR ANNIE RUDNICKIEJ

Anna Rudnicka urodziła się dnia 20.07.1931 r. w Krakowie i zmarła 27.10.2013 r. w Krakowie.

Mgr Anna Rudnicka była: nauczycielką w krakowskiej szkole kształcącej dietetyków i założycielką polskiego Towarzystwa Dietetyki i długoletnim Prezesem Zarządu Głównego tego Towarzystwa. Ukończyła Wydział Biologii, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie oraz Państwową Szkołę Dietetyczek.

Zawód dietetyka zawsze bardzo ją interesował, dlatego w 1950 r. podjęła naukę w Państwowej Szkole Dietetyczek, jedynej, kształcącej wówczas dietetyków w Polsce; powstałej rok wcześniej, tj. w 1949 r. Egzamin dyplomowy złożyła we wrześniu 1951 r. z wynikiem bardzo dobrym, wtedy też dyrekcja szkoły zaproponowała Jej pracę nauczycielki zawodu, którą przyjęła z wielką radością.

Pracę zawodową rozpoczęła 1 października 1951 r. w II Klinice Chorób Wewnętrznych AM w Krakowie, jako nauczyciel praktycznej nauki zawodu dietetyka. Żywnienie chorych w tej klinice było wtedy prowadzone przez Nauczycielki Szkoły Dietetyczek. Nie było wówczas żadnych wzorców zajęć praktycznych z zakresu żywienia chorych, dlatego mgr Anna Rudnicka przy udziale koleżanek – nauczycielek ze szkoły, opracowywała metody kształcenia praktycznego dietetyczek oraz programy nauczania. Obowiązki swoje wykonywała z ogromnym zapałem i zaangażowaniem, co doceniało kierownictwo kliniki oraz lekarze.

W kolejnej placówce szkolenia praktycznego – Instytucie Pediatrii AM w Krakowie opracowała i wdrażała klasyfikację diet. Wraz z kierownikiem Działu Żywnienia oraz koleżankami dietetyczkami opracowała system żywienia dzieci, a także zorganizowała poradnictwo żywieniowe, które spotkało się z dużym zainteresowaniem chorych i ich rodzin.

W roku 1962 mgr Anna Rudnicka otrzymała stypendium FAO, w ramach którego odbyła praktykę w szpitalach w Wielkiej Brytanii. Program stypendium obejmował naukę z zakresu „Poradnictwa żywieniowego”. Podczas 2-miesięcznego pobytu w Londynie poznała organizację pracy w dziesięciu tamtejszych szpitalach. Szczególnie interesowała ją indywidualizacja żywienia chorych. Wiele zagadnień z dietetyki stosowanej, jak i organizacji pracy, przeniosła później na teren polskich placówek szkolenia praktycznego.

W roku 1972 mgr Anna Rudnicka została kierownikiem zajęć praktycznych w Państwowej Szkole Dietetyczek, aż do czasu odejścia na wcześniejszą emeryturę, tj. do 1985 r. Równocześnie pełniła obowiązki zastępcy dyrektora szkoły. W latach tych nastąpił znaczny rozwój szkoły i nazwa jej uległa zmianie na Medyczne Studium Zawodowe Nr 6, Wydział Dietetyki.

Mgr Anna Rudnicka opracowała wraz z zespołem nauczycieli programy nauczania oraz była współautorką książek, które służyły jako podręczniki, m. in.: *Organizacja*

Pracy i Higiena w Zakładach Żywnienia Leczniczego (1970), *Dietetyczna książka kucharska* (1978, 1984, 1986, 1991), *Dietetyka. Żywnienie zdrowego i chorego człowieka* (2000, 2004, 2007, 2009).

Była autorką wielu wywiadów i artykułów z zakresu żywienia ludzi zdrowych i chorych, opublikowanych w różnych czasopismach, takich jak *Dziennik Polski*, *Forum Profilaktyki Chorób Układu Krążenia* i innych.

Jej rzetelna i twórcza praca przyczyniała się do rozwoju Medycznego Studium Zawodowego Nr 6 Wydziału Dietetyki, które zostało docenione i wyróżnione m.in. poprzez uhonorowanie go *Medalem Komisji Edukacji Narodowej* oraz *Złotą Odznaką dla Miasta Krakowa*.

Mgr Anna Rudnicka była nie tylko wspaniałym nauczycielem, ale również inicjatorem różnych form działalności pozaszkolnej.

Wykazywała nowatorską i twórczą postawę, opracowując tzw. „pakiety dydaktyczne”, informacje żywieniowe, przykłady diet stosowanych w różnych chorobach. Prowadziła pogadanki na temat prawidłowego żywienia w szkołach, domach kultury, organizowała pokazy żywieniowe, ćwiczenia i wykłady dla lekarzy diabetologów.

Podczas pobytu na stypendium w Wielkiej Brytanii nawiązała kontakt z Brytyjskim Towarzystwem Dietetycznym. W szpitalach spotkała dietetyczki reprezentujące Amerykańskie Towarzystwo Dietetyczne i Indyjskie Towarzystwo Dietetyczne. Jej pragnieniem było zorganizowanie Polskiego Towarzystwa Dietetyków. I tak, w kwietniu 1986 roku z Jej inicjatywy zostało ono powołane. Prezesem Zarządu Głównego została mgr Anna Rudnicka. Funkcję tę pełniła ponad 23 lata. Z Jej inicjatywy Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Dietetyki (ZG PTD) powołał w Polsce 10 oddziałów: w Grudziądzu, Krakowie, Katowicach, Koszalinie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Warszawie i Wrocławiu.

27 października 2009 r. uchwałą Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Dietetyki nadano Jej tytuł Honorowego Prezesa ZG PTD.

Działalność Towarzystwa pod kierunkiem mgr Anny Rudnickiej koncentrowała się przede wszystkim na podnoszeniu wiedzy zawodowej dietetyków i prowadzeniu edukacji żywieniowej, w różnych środowiskach, w celu poprawy stanu zdrowia społeczeństwa.

W latach 1992–2007 zorganizowała 32 kursy doskonalące dla dietetyków – w ramach kształcenia podyplomowego. Od 1992 r. systematycznie organizowała comiesięczne zebrania szkoleniowe. Tematyka zebrań była zgodna z potrzebami pracujących dietetyków i obejmowała zagadnienia żywieniowe, medyczne oraz prawne.

Pani Anna Rudnicka bardzo aktywnie działała na rzecz diabetyków – udzielała chorym porad żywieniowych w ramach comiesięcznych spotkań członków „*Stowarzyszenia chorych na cukrzycę*”. Prowadziła poradnictwo żywieniowe dla różnych grup ludności, udzielała wywiadów w telewizji, radiu i prasie.

Opracowała i wygłosiła wiele doniesień, wykładów, prezentacji, posterów, jadłospisów zalecanych w różnych dietach oraz informacji dotyczących zagadnień żywienia. Prace te były prezentowane podczas zebrań szkoleniowych i kursów organizowanych przez ZG PTD, konferencji naukowych oraz zebrań szkoleniowych organizowanych w szpitalach, domach spokojnej starości, szkołach, na Rynku Głównym w Krakowie, w ramach obchodów „Światowego Dnia Serca” i tzw. „Białej Soboty”.

Była członkiem Komitetu Redakcyjnego Kwartalnego Biuletynu PTD, wydawanego od listopada 1995 do 2003 r., który spełniał ważną rolę w doskonaleniu zawodowym dietetyków. Duże zainteresowanie Biuletynem skłoniło Zarząd Główny PTD do wznowienia tego czasopisma w 2007 r. pod nazwą „Dietetyka” jako Kwartalnik Polskiego Towarzystwa Dietetyki. Mgr Anna Rudnicka wkładała dużo pracy i trudu w wydawanie tego czasopisma. Brała czynny udział w pracach Zespołu ds. opracowania projektu minimalnych wymagań programowych dla kierunku dietetyka, który został ustanowiony i zamieszczony w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 czerwca 2006 roku w sprawie nazw kierunków studiów poz. 834 (*Dziennik Ustaw RP z 7 lipca 2006 roku nr 121*).

Reprezentowała Polskie Towarzystwo Dietetyki w Komisji Dietetyki i Komisji Edukacji Komitetu Żywienia Człowieka Polskiej Akademii Nauk.

Szczególnie ważnym problemem dla dietetyków jest uchwalenie ustawy o zawodach medycznych. Mgr Anna Rudnicka aktywnie uczestniczyła w opracowaniu projektu ustawy – części dotyczącej zakresu zadań zawodowych dietetyków, wykonujących ten zawód w ramach ochrony zdrowia.

W wyniku starań Pani Prezes, w roku 1995 Polskie Towarzystwo Dietetyki zostało przyjęte do Europejskiej Federacji Towarzystw Dietetycznych (EFAD). Mgr Anna Rudnicka uczestniczyła w I, II i III Europejskim Forum dla Dietetyczek, które odbyły się w Holandii (1995), Danii (1997), Grecji (1999). Brała udział, jako Delegat PTD, w 10 posiedzeniu Delegatów Towarzystw należących do EFAD, organizowanym przez Tureckie Towarzystwo Dietetyczne w Istambule (1996 r.).

W 1998 r. zorganizowała w Krakowie II Konferencję Delegatów EFAD, która została bardzo dobrze oceniona. Dodatkowo uczestnicy Konferencji byli urzeczeni samym miastem Krakowem.

Przez wszystkie lata działalności wykazywała wiele troski, aby PTD miało ustaloną, dobrą pozycję w kraju, Europie i na świecie, starała się pokonywać wszystkie trudności, by zawód dietetyka miał należną mu rangę.

Niewątpliwie sukcesy Polskiego Towarzystwa Dietetyki są wynikiem wielkiego zapału, zaangażowania i determinacji Pani Prezes, która włożyła wiele wysiłku i serca w pracę na rzecz tej grupy zawodowej. Z niezwykłą umiejętnością wciągała w obszary swojej działalności innych.

Jej postawa, empatia, życzliwość, bezinteresowność, kompetencje, zaangażowanie w działalność dla innych, wzbudzały powszechny szacunek.

mgr Helena Ciborowska
wiceprezes Zarządu Głównego
Polskiego Towarzystwa Dietetyki
w latach 1985–2013